

SUCHY ZBIORNIK POWODZIOWY W CENTRUM WIOSKI

„Wyobraź sobie, że mieszkasz w domu, obwałowanym z trzech stron. Przychodzi wielka powódź, zamykają śluzy w zaporze. Zbiornik szybko się napelnia wodą. Wokół Twojego domu, wprawdzie poza wałem, 2 miliony metrów sześciennych mętnej wody, jej lustro sięga powyżej poziomu podłogi. Ogromny napór, ogromna siła. O czym będziesz myślał w takiej sytuacji? Tylko o tym, jak się ewakuować i znaleźć inne, bezpieczne miejsce na Twój dom, dla Twojej rodziny”.

Takie i podobnej treści rozmowy prowadzą obecnie mieszkańcy Gosprzydowej, zatroskani o los kościoła, budynków parafialnych, boiska sportowego, domów i zabudowań gospodarskich położonych w zasięgu planowanego zbiornika powodziowego.

Najważniejszym obiektem, zagrożonym planowaną inwestycją jest nasz kościół parafialny. Stojący tu od 1697 roku, spełniający od wieków swoje zadanie wobec wielu pokoleń, otoczony szczególną dbałością i troską mieszkańców i będący naszym wspólnym dobrem. Ma być chroniony przez wały ziemne. A woda obok, w zbiorniku, przy maksymalnym piętrzeniu sięgać ma metr powyżej poziomu posadzki. W ilości niewyobrażalnej, rozlana wzdłuż doliny Uszwicy na powierzchni 60 ha – od Firmy Goplant, poprzez łąki, pola, boisko sportowe i plac zabaw, wokół kościoła, i jeszcze dalej w kierunku Lipnicy. Czy taka lokalizacja może nie wzbudzać wątpliwości, obaw, a wreszcie sprzeciwu?

Znów wrócił temat zbiornika suchego przeciwpowodziowego w Gosprzydowej. Historyczny, bo przerabiany co jakiś czas od wielkiej powodzi w 1968 roku. Tylko tym razem prace projektowe, przygotowujące inwestycję idą pełną parą, a **USTAWA z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych** daje możliwość, że zadanie to może zostać zrealizowane bez prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane. Oznacza to, że bez zgody właścicieli działek leżących wzdłuż rzeki, można przystąpić do realizacji inwestycji, a protesty nie wstrzymają realizacji zadania.

Z HISTORII

Temat zbiornika powodziowego w Gosprzydowej to sprawa, o której przypomina się od 1968 r. Wtedy po raz pierwszy powstała dokumentacja na jego budowę w centrum wsi Gosprzydowa. Celem tej inwestycji miało być zabezpieczenie miejscowości niżej położonych przed niszczącym działaniem rzeki Uszwicy.

I wtedy to pewnie, znając realia sprawowania władzy, inwestycja zostałaby zrealizowana. Jednak powódź w latach 1970 i 1972 i zniszczenia nimi spowodowane na obwałowaniach Wisły odsunęły realizację tego przedsięwzięcia. Tam trzeba było w trybie pilnym naprawić wały, aby zabezpieczyć obszar chroniony.

„Tysiącletnia woda” – w roku 1997 r. i ogromne zniszczenia, spowodowała, że temat zabezpieczenia powodziowego odżył po raz kolejny.

W roku 1998 administrator rzeki Uszwicy - Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie zlecił firmie Geoteko Sp. z o.o.z Warszawy opracowanie materiałów

do wniosku o wydanie WZiZT, zbiornik Gosprzydowa, wraz z opracowaniem oceny oddziaływania na środowisko pn. „Suche zbiorniki powodziowe – Gosprzydowa i Uszew, gm. Gnojnik”. Podana została lokalizacja – suchy zbiornik Gosprzydowa na rzece Uszwicy.

Proponowana lokalizacja zbiornika w Gosprzydowej wzbudzała wiele obaw i sprzeciwów mieszkańców wioski. Podnoszono niekorzystną dla miejscowości lokalizację w centrum wioski w bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowego XVII w. drewnianego kościoła, szkoły, domu strażaka, stadionu piłkarskiego.

Obawy dotyczyły sposobów zabezpieczenia kościoła poprzez jego obwałowanie od strony projektowanego suchego zbiornika powodziowego. Mieszkańcy argumentowali, że obiekt ten, obwałowany od rzeki będzie narażony na zalanie wodami opadowymi spływającymi z pól z ogromnej zlewni nad plebanią. Przy istniejącym ukształtowaniu terenu tj. dużych spadkach i ogromnej zlewni od strony północnej woda zalewałaby świątynię od strony chronionej. Tłumaczenia projektantów, że zbudowane będą przepompownie nie trafiły do mieszkańców zatroskanych o losy kościoła.

Kolejny temat wzbudzający wątpliwości mieszkańców to muł i brud jaki pozostanie w czasie zbiornika po zejściu fali powodziowej. Nietrudno sobie wyobrazić, co zostaje po przejściu wody powodziowej. Starsi mieszkańcy pamiętają obraz z lipca 1997 roku. A przecież zatrzymanie wody w zbiorniku spowoduje pozostawienie warstwy mułu i błota i wszelkich nieczystości.

Następne pytanie dotyczy sprzątania tak ogromnego obszaru po powodzi i spuszczeniu wody ze zbiornika. Nieusunięta warstwa mułu po jakimś czasie zamieni się w twardą skorupę, która porośnie trawami i chwastami. Kto i jak będzie mógł użytkować ten teren po zejściu wody? To nie tylko będzie trudne, ale również szkodliwe dla zdrowia ludzi i zwierząt.

Kolejny problem to podzielenie wioski na dwie części. W czasie zalania zbiornika wioska zostanie podzielona na dwie części. Droga na Podkościelne – projektowana w czasie zbiornika zostanie zalana od PP. Staniszewskich aż do PP. Machałów. Droga obok lasu, tzw. „Bodorzyny” także stanie się nieprzejezdna w czasie wypełnienia zbiornika. Co w sytuacjach awaryjnych kiedy zaistnieje potrzeba przejazdu służb ratowniczych np. karetki pogotowia lub straży pożarnej?

To tylko niektóre wątpliwości przedstawione przez mieszkańców Gosprzydowej w 1998 roku.

Po burzliwych spotkaniach projektantów, inwestora i władz samorządowych szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnych jakie miały miejsce w domu strażaka w Gosprzydowej i ogólnym braku przyzwolenia mieszkańców na tego typu inwestycję, odstąpiono od realizacji zadania, a środki finansowe przeznaczone na jego realizację zostały przeniesione na inne zadania w województwie małopolskim.

DZIAŁANIA OBECNE

Dzisiaj temat zbiornika powodziowego po raz kolejny powraca, ale tym razem bez szerokich konsultacji społecznych, a wręcz w tajemnicy za to ze zdwojoną siłą i prędkością.

7 maja 2013 r. Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie ogłosił przetarg (znak: **2013/S 090-153177**) na „Wykonanie usługi, opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadań pn.:
Część I zamówienia: „Zabezpieczenie powodziowe w dolinie rzeki Uszwicy – Etap 1 Zbiornik Lipnica Murowana - opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej”
Część II zamówienia: „Zabezpieczenie powodziowe w dolinie rzeki Uszwicy – Etap 1 Zbiornik Okocim - opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej”
Część III zamówienia: „Zabezpieczenie powodziowe w dolinie rzeki Uszwicy – Etap 1 Zbiornik Gosprzydowa - opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej”

Do przetargu tego została przygotowana specyfikacja istotnych warunków zamówienia (załącznik **siwz.pdf**), w której czytamy między innymi:

1.12. Zamówienie obejmuje:

Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej zabezpieczenia przeciwpowodziowego doliny rzeki Uszwicy poprzez zaprojektowanie zbiornika retencyjnego suchego wraz z infrastrukturą towarzyszącą (zapora czołowa i boczna, regulacja rzeki, drogi technologiczne, itp.) oraz z uwzględnieniem budowy lub przebudowy istniejącej infrastruktury drogowej (drogi, mosty, przepusty), sieci elektrycznej, gazowej, teletechnicznej, wodociągowej i kanalizacyjnej.

Zbiornik Gosprzydowa:

Suchy zbiornik przeciwpowodziowy zlokalizowany w km 52+180 rzeki Uszwicy w miejscowości Gosprzydowa gm. Gnojnik pow. brzeski.

Powierzchnia zlewni:	63,00 km ²
Powierzchnia zalewu przy NPP - MaxPP:	45,00 – 60,00 ha
Pojemność zbiornika przy NPP:	ok. 1,0 mln m ³
Pojemność zbiornika przy MaxPP:	ok. 1,8 mln m ³
Rzędna korony zapory:	255,00 m n.p.m.
Rzędna NPP:	253,00 m n.p.m.
Rzędna MaxPP:	255,0 m n.p.m.
Długość zapory:	ok. 390,0 m
Klasa zapory:	III

Aby zobrazować lepiej przedmiot zamówienia posiłkowano się mapą z opracowania **CERMET-BUD** Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Inżynieryjne 31-432 Kraków, ul. Otwinowskiego 4 pod nazwą: Koncepcja zwiększenia poziomu bezpieczeństwa powodziowego w dolinie rzeki Uszwicy(załącznik **mapa.jpg**). Mapa ta obrazuje lokalizację suchego zbiornika w Gosprzydowej, który był przedmiotem zlecanej dokumentacji.

Wykonawca dokumentacji ma za zadanie opracowanie pełnej dokumentacji technicznej łącznie z opracowaniami map podkładowych do celów projektowych, geologią, decyzją środowiskową, decyzjami wodno prawnymi, decyzjami na wycięcie drzew i wszystkimi innymi wymaganymi prawem pozwoleniami i uzgodnieniami.

Wykonawca zobowiązany został między innymi także do: wykonania pełnej dokumentacji projektowo-kosztorysowej, która będzie miała służyć do opisu przedmiotu zamówienia do przetargu w oparciu o ustawę Prawo Zamówień Publicznych na roboty budowlane oraz realizację pełnego zakresu robót budowlanych na jej podstawie.

Wykonawca zobowiązany został sprawować nadzór autorski podczas realizacji robót na podstawie prac projektowych objętych niniejszą umową.

Obowiązkiem Wykonawcy jest czynne włączanie się w proces uzyskiwania wszelkich uzgodnień, opinii i decyzji, jak również przygotowanie wszelkich wniosków, materiałów, uzupełnień oraz nanoszenie zmian w opracowanej dokumentacji na każde wezwanie organów uzgadniających, opiniujących i wydających decyzję.

Wykonawca winien przeprowadzić konsultacje społeczne dotyczące opracowanych rozwiązań projektowych wraz z ich udokumentowaniem.

Należy dla pełnego obrazu sprawy poinformować, że to samo zamówienie obejmowało wykonanie dokumentacji na: **„Zabezpieczenie powodziowe w dolinie rzeki Uszwicy – Etap 1 Zbiornik Okocim - opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej”** oraz **„Zabezpieczenie powodziowe w dolinie rzeki Uszwicy – Etap 1 Zbiornik Lipnica Murowana - opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej”** (załącznik: [siwz.pdf](#))

W dniu 20.06.2013 r. ukazało się na stronach internetowych Małopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty na zadanie określone w ogłoszeniu z dnia 07.05.2013 r. (załącznik: [ogloszenie2.pdf](#))

W ogłoszeniu tym czytamy: Za najkorzystniejszą ofertę, Zamawiający uznał ofertę **KONSORCJUM FIRM LIDER: SWECO HYDROPROJEKT KRAKÓW Sp. z o.o. ul. Trybuny Ludów 15 30-660 Kraków PARTNER: CERMET-BUD Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Inżynierskie ul. Otwinowskiego 4 31-432 Kraków.**

Kwota za jaką konsorcjum zaproponowało wykonanie zadania to odpowiednio:

Część I zamówienia: „Zabezpieczenie powodziowe w dolinie rzeki Uszwicy – Etap 1 Zbiornik Lipnica Murowana - opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej”

► Kwota brutto: **1 504 520,01 PLN**

Część II zamówienia: „Zabezpieczenie powodziowe w dolinie rzeki Uszwicy – Etap 1 Zbiornik Okocim - opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej”

► Kwota brutto 7 743 089,85 PLN

Część III zamówienia: „Zabezpieczenie powodziowe w dolinie rzeki Uszwicy – Etap 1 Zbiornik Gosprzydowa - opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej”

► Kwota brutto: 3 675 960,78 PLN

Umowa na wykonanie w/w zadania została podpisana i Projektant przystąpił do realizacji zadania - czyli do opracowywania przedmiotowej dokumentacji.

Prace projektowe ruszyły „pełną parą”, gdyż terminy określone przez zamawiającego tj. Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie były stosunkowo krótkie tj:

TERMIN WYKONANIA ZAMÓWIENIA.

Rozpoczęcie usługi – niezwłocznie po podpisaniu umowy

Uzyskanie mapy do celów projektowych, opracowanie dokumentacji geodezyjnej **do 29.11.2013 r. (dla każdej części)**

Uzyskanie prawomocnej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia **do 01.12.2014 r. (dla każdej części)**

Zakończenie usługi – **do 30.11.2015 r. (dla każdej części)**

Minęło około 15 miesięcy a mieszkańcy wsi Gosprzydowa nie uzyskali żadnej oficjalnej informacji o szczegółach tego zlecenia. W terenie pojawili się geodeci, którzy wykonywali pomiary, a następnie projektanci. Pytani przez mieszkańców o powód ich obecności na tym terenie udzielali odpowiedzi wymijających.

Na zebraniach wiejskich udzielano lakonicznej informacji, że trwają prace, które mają przedstawić koncepcję lokalizacji i ewentualnie sposoby zabezpieczenia rzeki Uszwicy.

Informacje te miały się z prawdą, bowiem podpisanie umowy za kilka milionów złotych administratora rzeki z projektantem jednoznacznie określało zakres zadania, a tym samym lokalizację zbiornika (określoną z dokładnością do metra).

W związku z tym, zaniepokojeni całą sytuacją mieszkańcy wioski napisali pismo, które zostało przesłane do wszystkich instytucji, które powinny być zainteresowane tą sprawą. (załącznik: [petycja.pdf](#))

Informacje dotyczące szczegółów dotyczących przetargu oraz przedmiotu zamówienia zaczerpnięto ze strony: <http://www.mzmiuw.krakow.pl>